Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus ascetico-theologicus de conscientia erronea - Cod. Ettenheim-Münster 75

Cartier, Jean-Baptiste

[S.l.], 1733

Articulus 1

urn:nbn:de:bsz:31-108631

Visual Library

molestissimae huic grassatrici
/: quantum Deus daturus est :/
Larvam detrahamus ~~valeamus~~.
Quod ut facilius ac plenius
assequamur praesens caput
in varios dividimus articulos.
Sit igitur

Articulus 1.mus

De Conscientiae scrupulo-
sae natura

Conscientia scrupulosa /: à scru-
pulo sic dicta, eo quod instar
scrupuli seu Lapilli calceis
inclusi pedemque vexantis animo
insidens eum divexet, et agi-
tet :/ à nobis cap. 2. definie-
batur, quod sit apprehensio de
malitia operis sed levissimis
et interdum ridiculis nixa ratio-
nibus. Voce tantum differunt
ac reipsa coincidunt diversae
aliorum definitiones, utputa
S. Antonini p. 1. tit. 3. c. 10
§. 9. dicentis scrupulus est
quaedam vacillatio cum formi-
dine ex debilibus et incertis
coniecturis &c. Item Vasquezii
hic disp. 67. c. 2. est levis
quaedam suspicio seu existima-
tio ex levibus orta rationibus
seu fundamentis. vel secundum
alios. Est suspicio inani ratio-
ne nixa, indeque natus timor et
anxietas mentis alicubi pecca-

tum esse vel fuisse, ubi reuerâ nihil est. Et hæc ultima definitio videtur conscientiæ scrupulosæ naturam ~~pra~~ in primis exprimere, Vnde huius esto sequens explicatio.

Dicitur 1.mo Suspicio, quia conscientia scrupulosa neutiquam determinatè judicat, aut practicè dubitat aliquid esse peccaminosum, sed solâ suspicione mali ex inani motivo titubat, fluctuat, et anxiè formidat esse vel fuisse peccatum.

Dicitur 2.do inani ratione nixa per quæ verba conscientia scrupulosa ab aliis conscientiis potissimum differt, nulla enim earum rationibus ~~in~~ inanibus futilibus ac ridiculis innititur quemadmodum conscientia scrupulosa.

Dicitur 3.tio Indeq; natus metus seu anxietas mentis; Licet enim conscientia scrupulosa principaliter in actu intellectûs sita sit, non tamen in eo sistit, sed etiam in voluntatem diffluit, in quantum in ea

quandā formidinem ac anxietatem de peccato causat, unde scrupulus partim est in intellectu, qui putat erratum, ubi non est, partim in voluntate, quæ timet, ubi non est timor.

Dicitur 4to alicubi peccatum esse vel fuisse, ubi re ipsâ nihil est; quamvis enim conscientia scrupulosa principaliter versetur circa actiones hîc et nunc exercendas, timendo nimirum, ne hoc, quod intendit operari, peccatum sit, nihilominus se etiam extendit ad præteritas, dum videlicet anxiè formidat, an non suggestioni v.g. turpi consensum præbuerit? an omnia sit confessus? an sufficientem habuerit dolorem? Et ista fluctuatio seu remorsus scrupulorum periculosior est priori, ut benè animadvertit Sylvester verbō scrupulosus, sic inquiens: Scrupulosus est duplex: quidam enim est scrupulosus in recognoscendis peccatis præteritis, et timoratus in vitandis futuris, et iste communiter benè finit. Quidam verò est scrupulosus in cognoscendis præteritis, et in cavendis futuris negligens, et

efferatus; et iste videtur aeternae damnationi propinquus.

Articulus 2.dus
Quaenam sint causae scrupulorum?

De ortu ac causis scrupulorum pulchrè disserit D. Antoninus loco supra cit. his verbis: Causatur ista scrupulositas inducens tempestatem multorum malorum quandoq; ex complexione ad timorem idonea, ut est complexio frigida: puta in foeminis vetulis et melancholicis; timor enim naturaliter secundum Damascenum cor constringit, sicut et frigida constringunt et congelationem faciunt, ad quem motum contractionis imaginatio movetur à timoris dispositione; ita ut concipiat quis, aliquod esse futurum malum et per consequens fugiendum.

Quandoq; causatur scrupulus ex aegritudine manica vel melancholica, quae est infirmitas capitis; per quam laditur imaginatio, et quandoq; ratio....

B